

Це варто знати ВІЛ / СНІД

TO WARTO WIEDZIEĆ
HIV | AIDS

Розробка: д-р мед. наук Дорота Роговська-Шадковська
Графічний проект: heroldart.com

Варшава 2015
ISBN 978-83-87068-57-8

Безкоштовний примірник,
профінансований Державним центром з
питань СНІДУ із коштів Міністерства
охорони здоров'я.

Це варто знати про ВІЛ

Інфікування ВІЛ означає, що в організмі людини знаходиться **вірус набутого імунного дефіциту**. Вірус розмножується і пошкоджує імунну систему інфікованої людини, яка через певний час перестає захищати організм від хвороб. Інфікування ВІЛ не має характерних проявів. Якщо не виконати діагностичний тест, то можна навіть впродовж 10-12 років не знати про те, що відбулося інфікування. Людина, яка не знає, що живе з ВІЛ, може захворіти на СНІД. Вона також може заразити інших.

Це варто знати про СНІД

Не лікування зараження ВІЛ може призвести до розвитку **СНІДу**, тобто **синдрому набутого імунного дефіциту**. СНІД - це кінцевий етап **нелікованої** ВІЛ-інфекції. Це комплекс хвороб, які атакують осіб, інфікованих ВІЛ. До них ми відносимо різні інфекції та види новоутворень. СНІД з'являється після багатьох років присутності інфекції ВІЛ у осіб, які про своє зараження не знають. Особи, які знають про своє зараження, охоплені сучасною антиретровірусною терапією, яка запобігає виникненню СНІДу. Варто

Як можна заразитися ВІЛ?

зробити тест!

4

ВІЛ передається 3 шляхами:

через сексуальні контакти - доведено, що презерватив значно зменшує ризик інфікування ВІЛ, якщо дотримані, зокрема, наступні умови: він хорошої якості, був правильно одягнений, від початку і до кінця контакту знаходився на своєму місці, не тріснув і не сповз;

1

-
- ② **через кров** - коли заражена кров потрапить на пошкоджену шкіру, на слизову оболонку, наприклад, в око, ніс, ротову порожнину або на статеві органи, або буде занесена за допомогою ін'єкції під час використання спільних з іншими голок і шприців, наприклад, при вживанні наркотичних засобів, ін'єкційних анаболічних речовин;
 - ③ **під час вагітності, пологів або годування грудьми від матері, інфікованої ВІЛ, її дитині** - тому жінки, які планують вагітність або вже вагітні, повинні зробити тест на ВІЛ (гінеколог зобов'язаний запропонувати це дослідження), тест повинен зробити також

майбутній батько.

Ризик інфікуватися ВІЛ відсутній в таких ситуаціях, як проживання під одним дахом

6

з ВІЛ-інфікованою людиною, перебування, наприклад, в кінотеатрі, у басейні.

Комахи (наприклад, комарі) і тварини не переносять ВІЛ-інфекцію.

7

Чому варто зробити тест на ВІЛ?

Краще зробити тест і дізнатися про свій серологічний статус, аніж жити з вірусом, не знаючи про це.

Завдяки регулярному прийому ліків, ВІЛ-інфіковані особи можуть жити так довго, як і не інфіковані люди, вони також можуть вести схожий спосіб життя, мати дітей, працювати. Особа, яка знає, що вона інфікована ВІЛ, має шанс потурбуватися про своє здоров'я і про здоров'я своїх близьких, захиститися від розвитку розгорнутого

Якщо майбутні батьки знають про інфікування, то вони можуть захистити від нього свою дитину. Вже декілька років діють положення, згідно з якими лікар-гінеколог зобов'язаний запропонувати вагітній пацієнтці двічі пройти дослідження на ВІЛ. Для жінок, які користуються забезпеченням, що фінансує Національний фонд здоров'я (NFZ), воно є безкоштовним. Майбутній тато може зробити тест безкоштовно і анонімно в консультаційно-діагностичному пункті (PKD).

Хто повинен зробити тест на ВІЛ?

Тест на ВІЛ повинен зробити кожний, хто:

коли-небудь мав сексуальний контакт принаймні з однією особою, яка:

- » не робила тест на ВІЛ і не знає інфікована вона чи ні,
- » ВІЛ-інфікована, а контакт відбувся без презерватива або він був пошкоджений,

- » мала багато сексуальних партнерів/партнерок,
- » вживала ін'єкційні наркотики,

під час ризикованих сексуальних дій не завжди використовував презерватив (у тому числі під час оральних контактів),

мав/ зараз має захворювання, які передаються статевим шляхом,

приймав будь-які психоактивні речовини, у тому числі ін'єкційні наркотики, а також використовував для цього інструменти, якими користувалися інші особи, робив, наприклад, татування або пірсинг (проколювання), використовуючи нестерильне

устаткування,

мав контакт з чужою кров'ю, яка потрапила на пошкоджену шкіру або слизові оболонки, втратив коли-небудь контроль над своєю поведінкою (під впливом алкоголю, наркотиків або інших речовин, що змінюють свідомість) і міг опинитися у вищеписаних ситуаціях.

Починаючи нові стосунки, варто разом з партнером/партнеркою зробити тест на ВІЛ (навіть якщо Ви знаєте цю людину дуже добре). Виконання тесту - це єдиний спосіб перевірити чи не є хтось ВІЛ-інфікованим.

12

Де варто зробити тест?

Тест, безкоштовно, без направлення та анонімно можна зробити в одному з консультаційно-діагностичних пунктів (PKD). Адреси та години роботи пунктів доступні на сайті Державного центру з питань СНІДУ: www.aids.gov.pl/pkd

Проходячи обстеження в консультаційно-діагностичному пункті, Ви зберігаєте анонімність. Ви не зобов'язані вказувати своє ім'я і прізвище або інші дані, а також представляти будь-які

13

документи. Але потрібно бути повнолітньою особою. У РКД можна поговорити з консультантом, який допоможе встановити чи дійсно мав місце ризик інфікування і чи потрібне дослідження. Консультант дасть відповіді на питання, що стосуються ВІЛ і СНІДу, а також інших захворювань, які переносяться статевим шляхом.

Як робиться діагностичний тест?

Сам тест (так званий скринінг-тест) полягає в заборі невеликої кількості крові, в якій шукається антиген вірусу і антитіла, спрямовані проти вірусу. Кров бере медсестра, завжди використовуючи стерильні одноразові голки і шприци. Не потрібно бути натщесерце. Результат буде готовий - залежно від пункту - наступного дня або через декілька днів.

Коли можна бути упевненим, що немає інфікування?

Негативний (від'ємний/ не реактивний) результат скринінг-тесту означає, що в досліджуваній крові не виявлені антитіла проти вірусу ВІЛ і антиген вірусу.

Якщо впродовж 12 тижнів, що передували виконанню тесту, не було ніяких ситуацій, які могли б призвести до інфікування ВІЛ, то негативний результат означає, що досліджувана особа не є ВІЛ-інфікованою. Проте, якщо ще не пройшло 12 тижнів

16

від останньої ризикованої ситуації, то результат не буде однозначним і дослідження слід повторити після закінчення цього періоду.

Що означає позитивний результат скринінг-

Може статися, що особа, яка не є ВІЛ-інфікованою, може отримати фальшиво позитивний (додатній/ реактивний) результат скринінг-тесту. Така ситуація може бути викликана вагітністю, гострими вірусними інфекціями, щепленнями, автоімунологічними захворюваннями та ін.

Позитивний результат скринінг-тесту не є остаточним результатом, він завжди має бути перевірений за допомогою підтверджувального тесту (Вестерн-блот).

Такі тести роблять декілька спеціалізованих лабораторій в Польщі. **Не слід робити підтверджувальний тест без попереднього виконання скринінг-тесту.**

Що означає позитивний результат підтверджувального тесту?

Позитивний результат підтверджувального тесту інформує, що у досліджуваної особи виявлена ВІЛ-інфекція.

Потрібно невідкладно з'явитися в клініку, яка проводить АРВ-терапію. Для реєстрації направлення не потрібне. Список представництв знаходиться на сайті www.aids.gov.pl.

Особа, у якої підтвердилося інфікування, зобов'язана сповістити про це свого сексуального партнера/партнерку. ВІЛ-інфіковані особи під час усіх сексуальних контактів повинні використовувати презерватив.

У щоденних товариських та професійних контактах немає ризику інфікуватися ВІЛ.

ВІЛ-інфікування можна уникнути!

У ситуації загрози ВІЛ-інфікування, наприклад при насильстві, ін'єкції голкою невідомого походження або в іншому випадку, **негайно** з'явіться в інфекційну лікарню, яка проводить антиретровірусну терапію. Список таких лікарень разом з номерами цілодобових телефонів Ви знайдете на сайті www.aids.gov.pl в закладці *Експозиція на ВІЛ (Ekspozycja na HIV)*.

Чим швидше будуть прийняті антиретровірусні ліки

(найкраще впродовж 2-3 годин після події), тим
більший шанс

уникнути інфікування. Профілактика найбільш ефективна, якщо вона буде введена до 48 годин від події. **Пам'ятайте! Час від події до прийняття ліків дуже важливий!**

Вартість дій після експозиції **нещасного випадку** фінансує оздоровча програма Міністерства охорона здоров'я п.н. *Антиретровірусне лікування осіб, які живуть з ВІЛ, в Польщі*. У інших ситуаціях існує можливість отримати повністю оплачену постекспозиційну профілактику на підставі рецепту, виданого лікарем, який працює в одній з вказаних лікарень. Вартість дій після **професійної** експозиції відшкодовує працедавець або той, хто доручив

Замітки

22 роботу.

Більше інформації про ВІЛ, СНІД, виконання діагностичного тесту та лікування знаходиться на сайті Державного центру з питань СНІДу - www.aids.gov.pl

Існує можливість поставити детальні питання через Інтернет-клініку ВІЛ/СНІД: poradnia@aids.gov.pl або по телефону довіри ВІЛ/СНІД: **801 888 448*** і **22 692 82 26**.

* з'єднання платне тільки за першу хвилину

